

ÅRSRAPPORT 2025

INDLEDNING

Kære læser

Silkeborg Bibliotekernes årsrapport for 2025 giver et indblik i vores aktiviteter og nøgletal fra året, der gik. Vi glæder os over stigende besøgs- og udlånstal og et rekordhøjt antal arrangementsdeltagere for femte år i træk. I rapporten dykker vi ned i fire indsatser, der viser en del af det arbejde, der ligger bag årets tal.

I 2025 har **Outdoorbiblioteket** søsat flere indsatser, der placerer biblioteket som aktør i den grønne dagsorden og understøtter Silkeborg Kommunes ambitioner om bæredygtig dannelse, sundhed og et aktivt udeliv. Vi startede året med et brag af en naturfest for byens børnefamilier, hvor vi slog besøgsrekord til Vild Natursøndag og lancerede Børnenes Naturbog. I efteråret var næste skud på stammen den lokalt forankrede indsats Outdoorfortællinger i Gjern, der resulterede i bogen Styr på dyr – Gjern og en ny, lokal naturskattejagt.

2025 stod på mange måder i valgets og demokratiets tegn – også på Silkeborg Bibliotekerne. Vi er glade for, at over 400 borgere benyttede sig af muligheden for at brevstemme på vores lokalbiblioteker.

Vi arbejder dagligt for at skabe gode rammer for, at aktive fællesskaber og møder mellem mennesker kan udfolde sig hos os. Dét er vores optakt til kommunalvalget, **Danmarks største (grønne) vælgermøde**, et eksempel på.

Der var også valg på dagsordenen for udskolingselever på Balleskolen, Frisholm Skole, Trekløverskolen og Ungdomsskolen i forbindelse med projektet **Når unge vælger selv**. Her har medbestemmelse været i højsædet i arbejdet med de unges læselyst. Vi tror på, at læsning bliver sjovere, når man vælger selv. Derfor har 8. årgang på Trekløverskolen været med til at udvælge bøger til vores fælles bibliotek. I 2025 har op mod 17.000 børn, unge og studerende taget del i vores læringsaktiviteter.

Vi runder af med en fejring af fem år med Silkeborgs litterære fyrtårn – **Højland Litteraturfestival**.

Fra at starte som en endagsfestival i 2021 bød årets festival på mere end 50 aktiviteter fordelt over tre dage. Læsekultur giver indsigt, udsyn, perspektiv og evnen til fordybelse.

Til Højland Litteraturfestival viser vi, at læsekultur også er fællesskaber, samvær og aktiv, involverende formidling på tværs af generationer.

2025 markerer det første år med Silkeborg Bibliotekernes nye strategi frem mod 2031. Vi vil gøre det muligt for kommende generationer at leve bæredygtige liv og skabe en bæredygtig verden. Og vi vil frem for alt gøre det let og relevant for borgeren at bruge biblioteket igennem hele livet. Det er ambitionen på tværs af vores formidling, aktiviteter og daglige drift – også i 2026.

God læselyst!

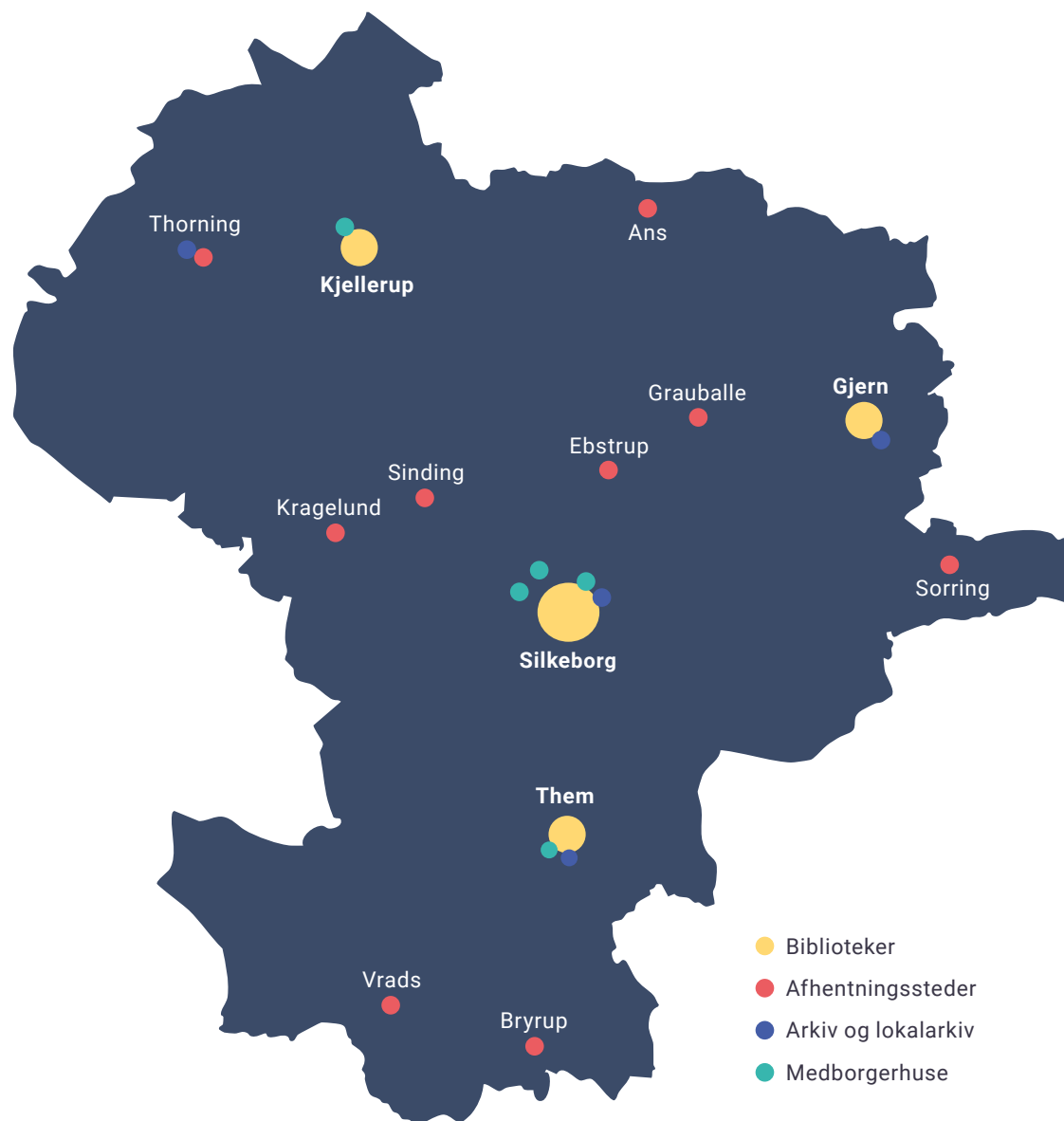
Toke Laursen, leder af IT og adm.

Heidi A. Holt, souschef

Lars Bornæs, bibliotekschef

ÅRETS UDLÅNSTAL

3

Udlån i alt **859.669**
+ 4%

Digitale udlån i alt **334.109**
+ 5%

Fysiske udlån i alt **525.560**
+ 3%

FYSISKE UDLÅN

Silkeborg Bibliotek	384.288
Kjellerup Bibliotek	67.693
Them Bibliotek	38.118
Gjern Bibliotek	25.558

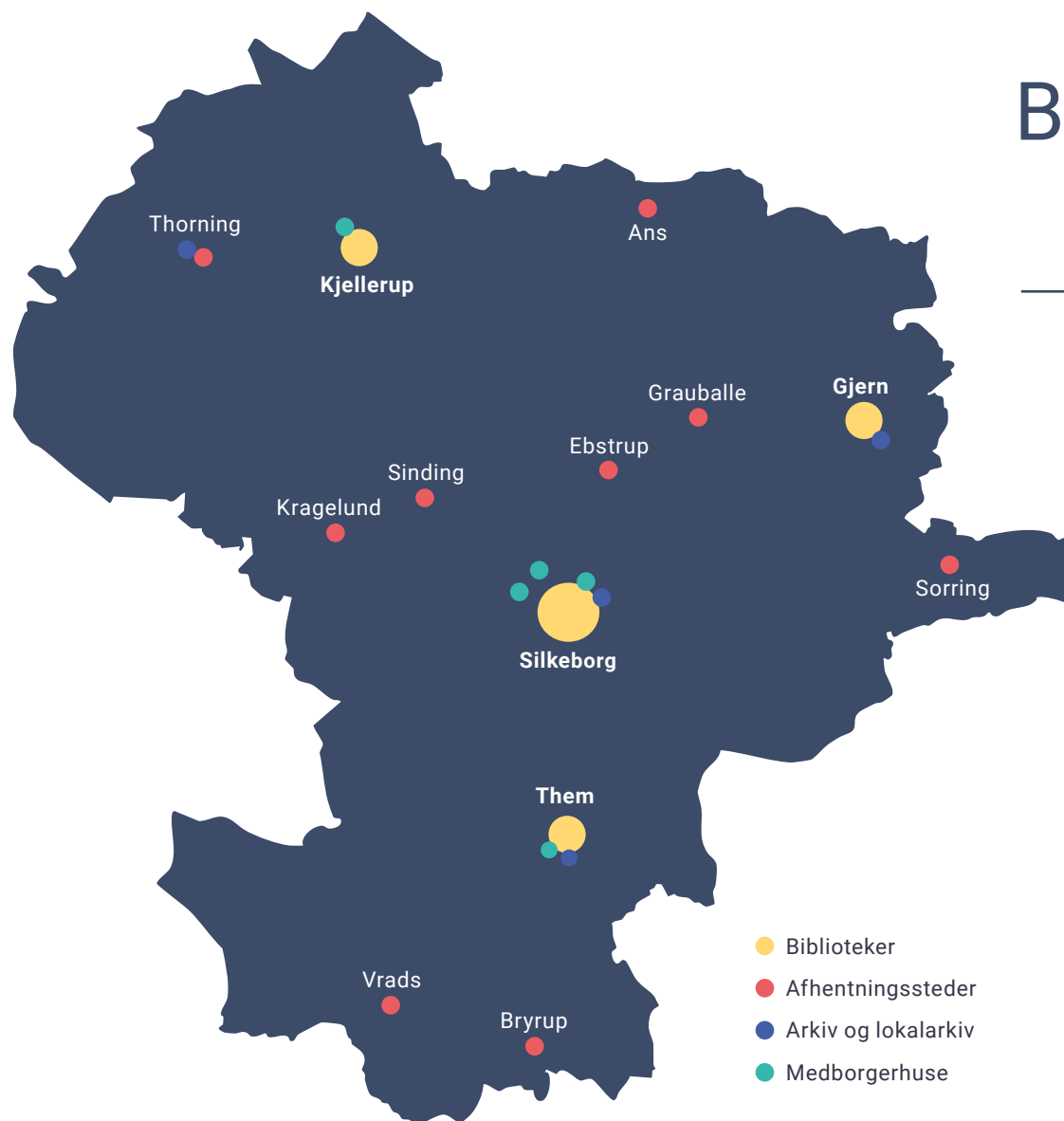
FYSISKE UDLÅN

Afhentningssteder	9.903
-------------------	-------

ÅRETS BESØGSTAL OG ARRANGEMENTER

4

Besøgende i alt **520.047**
+ 5%

BESØGENDE

Silkeborg Bibliotek	376.513
Kjellerup Bibliotek	68.768
Them Bibliotek	47.138
Gjern Bibliotek	27.628

Arrangementer i alt **688**
+ 10%

Deltagere til arrangementer **30.976**
+ 13%

OUTDOORBIBLIOTEKET – BØRNEBIBLIOTEKET

5

Outdoorbiblioteket er Silkeborg Bibliotekernes indsats for at styrke børns naturdannelse og børnefamiliers glæde ved udeliv og natur. Med udgangspunkt i en begejstring for naturvidenskab og formidling laver vi arrangementer og læringsaktiviteter om alt fra frøer og flagermus til dyrelort og dådyr. Formålet er at skabe nysgerrige børn med forståelse for den lokale, danske natur og at familier kan opleve naturen og blive klogere sammen.

"Med Outdoorbiblioteket ønsker vi at bygge bro mellem biblioteket og naturen udenfor. Hos os er døren altid åben, og det koster ikke noget at komme ind. Og ved at tage en tur på biblioteket kan du blive inspireret til at tage videre ud i Silkeborg Kommunes unikke natur med dine børn."

– Camilla Sønderkov Sørensen, børnekulturformidler.

BØRNEBIBLIOTEKET

I februar måned flyttede Søhøjlandets natur ind på Silkeborg Bibliotek i anledningen af, at vi lancerede Børnenes Naturbog. Det blev også markeret med arrangementet Vild Natursøndag, og vi uddelte i alt 2800 eksemplarer af bogen i løbet af 2025. Fra vinterferien og frem

Rimer outdoor på bibliotek? Ja, i Danmarks Outdoor Hovedstad gør det. Siden Outdoorbiblioteket kom til i 2021 er det gennemsnitlige årlige udlån af naturvidenskabelige fagbøger for børn steget med 63%

til midten af marts kunne børnefamilier gå på opdagelse i både shelters, træer, ørnerede og en kano, når de lagde vejen forbi Silkeborg Bibliotek.

Børnenes Naturbog er en gratis naturaktivitetsbog til børn og børnefamilier fyldt med sjove, lærerige lege og oplevelser.

Mere end 3500 besøgende til lanceringsdagen Vild Natursøndag

OUTDOORFORTÆLLINGER I GJERN

6

Vi har noget af Danmarks skønneste natur lige uden for døren. Outdoorfortællinger skal åbne både børn og voksnes øjne for alle de vilde og vidunderlige fortællinger, der venter helt tæt på. I 2025 dannede Gjern Bibliotek rammen om første del, der udmøntede sig i bogen *Styr på dyr – Gjern* og en ny, lokal naturskattejagt med interaktive elementer.

Indsatsen er et resultat af KFOIUs handleplan fra 2025, Outdoorfortællinger for børn, og er et samarbejde mellem Silkeborg Bibliotekerne, Silkeborg Kommunes Teknik- og Miljøafdeling, Gjern Skole, Naturstyrelsen Søhøjlandet og lokale ildsjæle. Vi tager erfaringerne fra projektet med videre til lignende indsatser i Kjellerup og Them.

VILDE VIDUNDERLIGE GJERN

Bogen *Styr på dyr – Gjern* udspringer af et læringsforløb og fortæller om ni lokale dyrearter. Bogen er skrevet af 3. klasse på Gjern Skole, som også har udvalgt dyrene i samarbejde med naturformidler Sara Kande og Outdoorbiblioteket. Bogen kan nu lånes på alle Silkeborg Bibliotekerne.

Naturskattejagt – Gjern fører børn og voksne rundt til udvalgte naturskønne områder i Gjern. Naturskattekortet er både et klassisk skattekort og et aktivitetshæfte med masser af sjov viden, som kan afhentes på Gjern Bibliotek.

DANMARKS STØRSTE (GRØNNE) VÆLGERMØDE

7

På biblioteket skaber vi rum til frivillige fællesskaber med alt fra barsels- og brætspilscaféer til morgensang og læsekredse. I efteråret lykkedes det at skabe Danmarks største (grønne) vælgermøde i samarbejde med frivillige og lokale foreninger.

Idéen om et grønt vælgermøde, som optakt til kommunalvalget, opstod i Sammen Om Verdensmål, Silkeborg – et åbent fællesskab af frivillige borgere. Arrangementet endte med at blive en del af det nationale initiativ Danmarks Største Vælgermøde fra Danmarks Biblioteksforening.

I udarbejdelsen af vælgermødet inviterede vi alle foreninger og medlemmer i Det Grønne Råd samt Arternes Silkeborg til at tage del i udviklingen af arrangementet. De frivillige borgere, SOVS og foreningerne Arternes Silkeborg og Danmarks Naturfredningsforenings lokalgruppe i Silkeborg var involveret før, under og efter afviklingen af vælgermødet. De frivillige indtog værtsrollen på lige fod med bibliotekets formidlere og faciliterede aktiviteter, samtaler samt paneldebatten.

Alle politiske partier var repræsenteret ved vælgermødet, hvor 90 deltagere mødtes til en aften om fremtidens grønne Silkeborg.

Sammen Om Verdensmål, Silkeborg – eller bare SOVS blandt venner – arbejder for at gøre deres bæredygtige idéer og projekter til virkelighed. SOVS har fokus på handling, håb og fællesskab og har eksisteret siden 2023.

SOVS er også en stor drivkraft i bibliotekets nærdemokratiske tiltag Hverdagspolitik (tidligere Morgenpolitik).

En stor del af vores arrangementer vokser ud af partnerskaber med civilsamfundet, frivillige ildsjæle eller lokale foreninger

NÅR UNGE VÆLGER SELV

8

Når unge vælger selv er Silkeborg Bibliotekernes bidrag til Slots- og Kulturstyrelsens projekt Et styrket samarbejde mellem skoler og folkebiblioteker om bøger og læseglæde. I et tæt samarbejde med Balleskolen, Frisholm Skole, Trekløverskolen og Ungdomsskolen, der deltog med ungdomsklubben i Alderslyst, har vi arbejdet med at skabe aktuelle og relevante samlinger af ungdomslitteratur valgt af eleverne selv.

FOR OG MED DE UNGE

Gennem tre workshops blev 8. årgang på Trekløverskolen i Kjellerup klogere på både deres egen og klassekammeraternes læsesmag. De blev klædt på til selv at finde og navigere i læseinspiration, når de møder litteraturen, på alt fra bibliotekets hjemmeside til TikTok. Sammen blev vi klogere på, hvordan vi kan gøre bøgerne mere tilgængelige i biblioteksrummet. Efter de tre workshops afleverede eleverne deres ønsker til den nye samling.

“Det er sjældent, vi har oplevet så mange unge mennesker være reelt interesseret i bøger. Der blev kigget og snakket, bag-

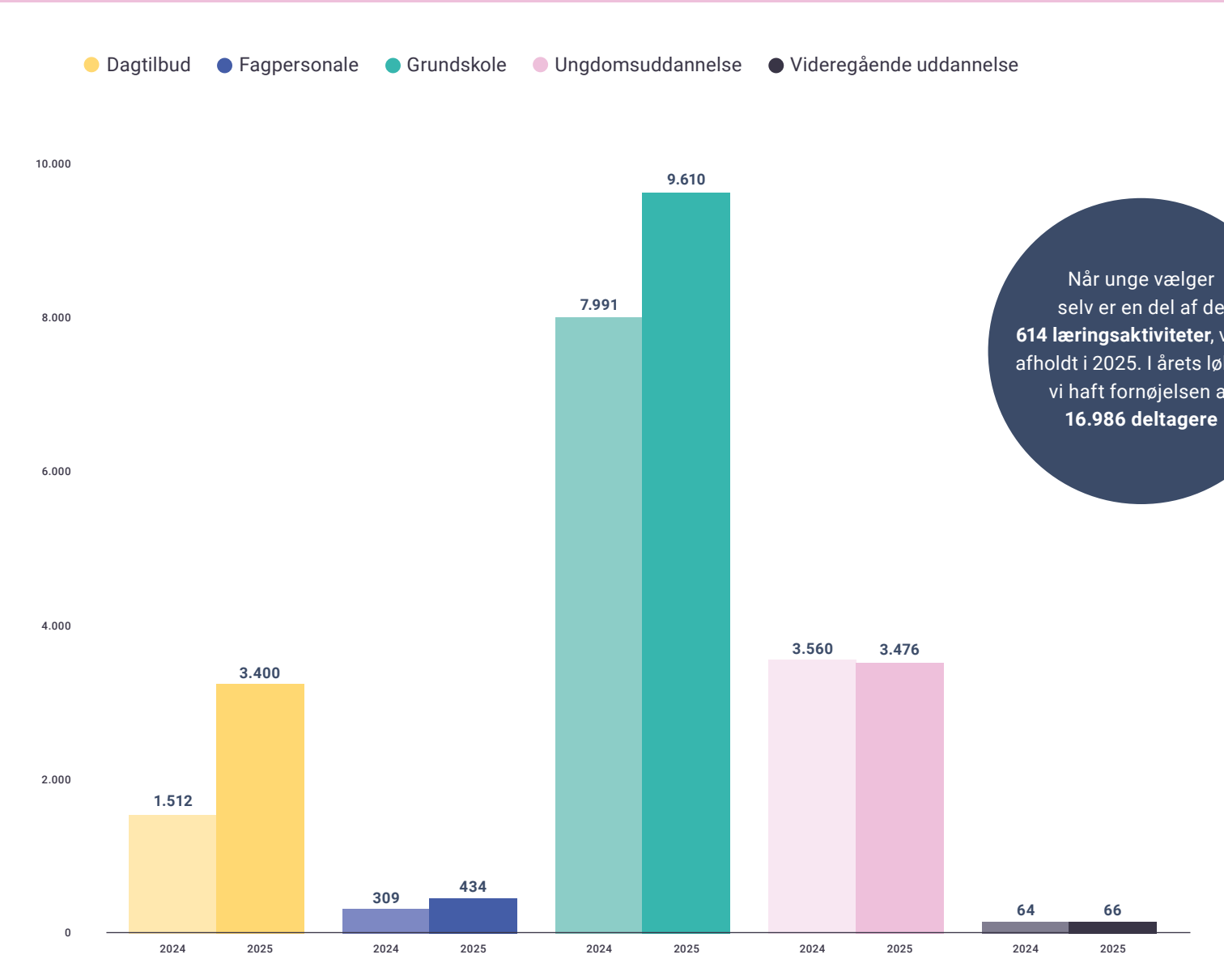
sider blev læst højt, forsider beundret, og der blev hvinet højt, når de unge (måske mest pigerne) fandt de bøger, de selv havde valgt.”

– Karen Nørby Kristiansen, formidler og tovholder for projektet.

Vi har i alt indkøbt 572 bøger for 100.000 kr., og samlingen står nu let tilgængelig, så de unge hurtigt kan finde bøger, der matcher deres interesser. Kommende 8. årgange på Trekløverskolen skal fremover være med til at vedligeholde og indkøbe bøger til samlingen. Vi glæder os til at arbejde videre med vores integrerede skole- og folkebibliotek.

LÆRINGSAKTIVITETER

Når unge vælger selv er en del af de **614 læringsaktiviteter**, vi har afholdt i 2025. I årets løb har vi haft fornøjelsen af **16.986 deltagere**

FEM ÅR MED HØJLAND LITTERATURFESTIVAL

10

Silkeborg Bibliotekerne vil være omdrejningspunkt for en stærk læsekultur – både til hverdag og til fest. Højland Litteraturfestival er vores årlige festfyrværkeri og fejring af litteraturen og læsekulturen for skoleelever, børnefamilier, unge og voksne. Her kan du opleve alt fra nyudklækkede debutanter til nationale forfatterstjerner og kulturaktører i hjertet af Silkeborg.

I 2025 kunne vi skyde Højland Litteraturfestival i gang for femte år i streg. Aktiviteterne forgrener sig nu ud på både Bindsevs Plads, Silkeborg Bibliotek, CampusHuset, Medborghuset, Kulturhuset 1B og spillestedet Rampelys.

Festivalen kulminerer om lørdagen, hvor dørene åbnes til et bredt program for både store og små, mens fredag traditionen tro er dedikeret til skoleelever. I 2025 havde vi fornøjelsen af ca. 3.000 deltagere på tværs af forfatterinterviews, workshops, debatter, koncerter, oplæsninger og foredrag.

Højland Litteraturfestival sætter Silkeborg på det litterære danmarkskort, og vi oplever en stadig større interesse for at møde forfattere og kunstnere live og lokalt.

3.000 deltagere til mere end 50 aktiviteter over 3 dage

600 deltagere på tværs af skoleaktiviteter

SKOLELEVER TIL LITTERATURFESTIVAL

Højland Litteraturfestival står på skuldrene af Silkeborg Bibliotekernes formidling og arbejde med læsekultur året rundt. Vi værdsætter det stærke samarbejde, vi har med skolerne i hele Silkeborg Kommune, og prioriterer, at kommunens skoler deltager i festivalen.

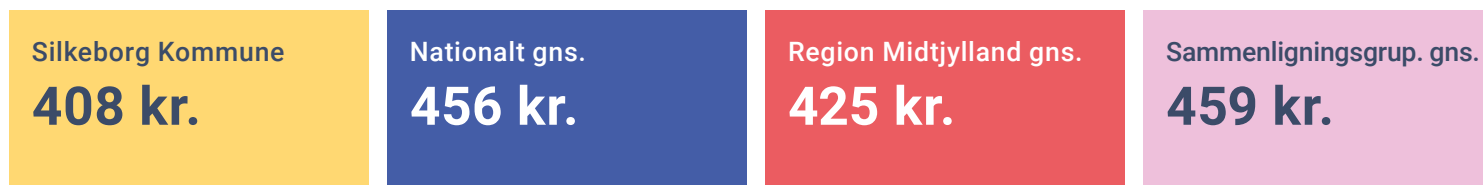
I 2025 indtog elever fra 4.-7. klasse fra otte skoler biblioteket til en dag med litteratur, deltagelse, aktualitet, viden, samtaler og fælles oplevelser i børnehøjde. Eleverne mødte flere kendte børnebogsforfattere, blandt andet børnenes helt egen favorit,

Møgmis-forfatteren Sofie Souid, en illustratør, en digter og en kunstnerduo.

"Vi ønsker, at børn og unge møder litteratur og læsning i mange forskellige kontekster – i skolen, i hjemmet, på biblioteket og ude i verden. Det er den varierede indsats på tværs, som tilsammen skaber en læsekultur omkring børnene, og som kan være med til at styrke deres læsning generelt. Højland Litteraturfestival er dedikeret til den del af læsekulturen, der handler om fornøjelse, sanselighed, deltagelse og fælles oplevelser."

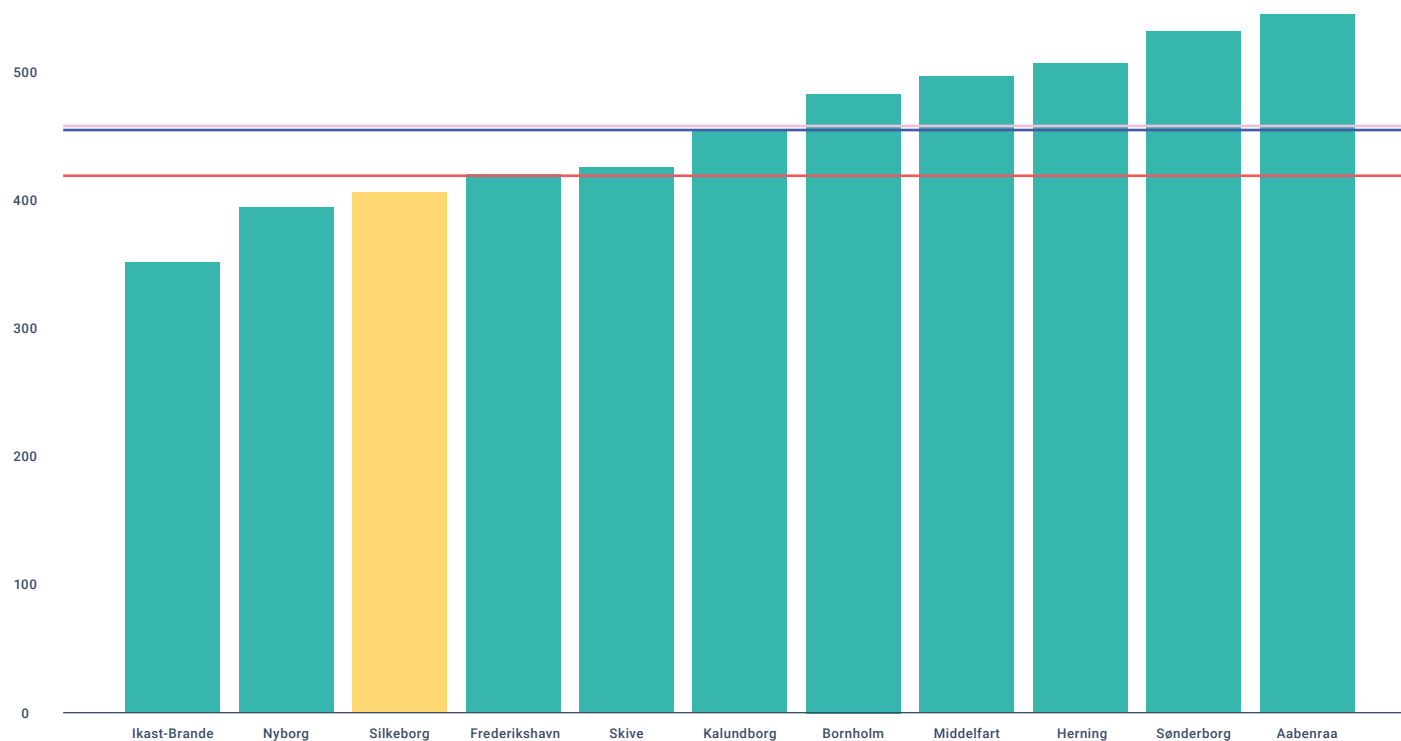
– Katrine Sivesgaard, børneformidler og projektleder.

UDGIFT PR. INDBYGGER I 2025

Udgift pr. indbygger fordelt på kommuner i sammenligningsgruppen

● Kommuner ● Silkeborg Kommune ● Nationalt gns. ● Region Midt gns. ● Sammenligningsgruppen gns.

I 2025 var udgiften for Silkeborg Bibliotekerne pr. indbygger i kommunen 408 kr. Det nationale gennemsnit ligger på 456 kr., mens det i Region Midtjylland er 425 kr. og 459 kr. i sammenligningsgruppen. Silkeborg Kommune ligger på en 76. plads ud af de i alt 98 kommuner.